

?Multitudinari comiat a mossèn Ballarín

Xavier Novell: "Amb ell, s'acaba una generació de capellans extraordinaris" | Francesc Ribera el defineix com un "veí i de prop" i un "custodi d'esperances" | El president, Carles Puigdemont, i diversos dirigents tant de CDC, com d'ERC i la CUP diuen adéu al "rector de Catalunya"

Des de bon matí d'aquest dissabte, 19 de març de 2016, a Berga ha plogut. No ha parat de caure la pluja, fina, des d'uns núvols grisos que embocallaven de tristesa la capital del Berguedà. Era com si la verge de Queralt hagués començat a plorar, i no volgués deixar de fer-ho fins l'hora de dir l'últim adéu a qui havia acaronat, nit rera nit, a dalt del cim que li fa de casa.

Mossèn Josep Maria Ballarín havia deixat anar l'últim alè poques hores enrere, divendres, el dia abans del seu sant. Un estol d'amics i companys de fatigues han passat pel tanatori, però a les quatre de la tarda ha arribat l'hora d'un funeral que, com s'esperava, ha estat farcit de sentiment. Algú que carregava amb les essències de moltes coses, que tenen arrels profundes, se'ns n'ha anat. I això pesa.

Gregorià exquisit

La cerimònia ha començat amb puntualitat, i al llarg de poc més d'una hora i mitja ha estat un petit regal per a tothom que s'ha acostat fins a l'església. La Capella de Música de Montserrat ha cantat tota la missa amb un gregorià perfecte. El rector de Gósol, Ramon Anglerill, ha destacat durant el seu sermó que feia temps que no se sentia una interpretació així, i que aquesta música donava pau. "I això és el que volia mossèn Ballarín", ha precisat.

Abans, però, les primeres notes que s'han sentit al que es coneix com l'església de Sant Pere pels berguedans, han estat les d'una peça de Mozart, un autor que omplia els seus dies i nits d'estudi. A l'altar, presidia el bisbe de Solsona, Xavier Novell, acompanyat del seu antecessor, Jaume Traserra, i de l'arquebisbe de la Seu d'Urgell, Joan Enric Vives. I els envoltaven una vintena llarga de capellans. Molts, com Ballarín, capellans de poble.

Funeral de mossèn Josep Maria Ballarín. Foto: Carles Palacio

Les dues ànimes eclesiàstiques

El sermó, ha anat a càrrec, en primer lloc, del bisbe Novell. Però, després, per voluntat pòstuma de Ballarín, qui ha parlat ha estat el seu rector, a Gósol, Ramon Anglerill. I aquesta fotografia és la que resumeix, en part, el funeral de mossèn Tronxo. Les dues ànimes de l'església, la més pulcra i ortodoxa de Novell, i la més planera, la més senzilla, la més popular en definitiva del rector, han acomiadat, a la seva manera, un capellà admirat.

A Berga, el bisbe Novell aixeca algunes reticències. Especialment, arran dels seus sermons a l'ofici de Corpus, per Patum. I el fet que ell presidís la missa creava una expectació tensa per part de les files de tall més progressista dels fidels. Però el cert és que ha trobat un to i un format molt adequats, amb un tracte exquisit pel missatge. Un missatge facilitat per l'evangeli, centrat en el Sermó de les Benaurances de Jesús als seus apòstols.

Benaurances i Francesco

"Feliços els humils, perquè seran ells els que posseiran la terra", va dir Jesús, i també "feliços els perseguits per ser justos, perquè d'ells serà el regne del cel". El bisbe Novell ha destacat que Ballarín estava "enamorat de les benaurances", i que això es notava en un dels seus llibres essencials, "Francesco", sobre la vida de Francesc d'Assís i la veneració que li mostrava. "Amb ell es va acabant una generació de capellans extraordinaris", ha subratllat Novell.

El bisbe de Solsona ha demostrat tenir tacte i nas en el seu sermó, perquè ha destacat coses del mossèn, sobretot pel que fa referència a la vida berguedana, triades amb cura. Per exemple, el trio que conformaven amb mossèn Noves i mossèn Serra. "Coneixien i tocaven l'entranya de la vida del carrer major, l'ànima dels berguedans", ha destacat.

L'expresident del Barça Joan Laporta arribant a l'església de Santa Eulàlia durant el funeral de mossèn Ballarín Foto: Carles Palacio

El torn del rector

Novell ha fet un més que correcte comiat institucional. El sentiment, aquella església que s'amaga a l'interior i la grandesa de la vida senzilla, ha arribat amb mossèn Ramon Anglerill. El bisbe li ha donat la paraula assenyalant que aquesta era la voluntat de Ballarín, tot afegint divertit que ho feia "sense límit de temps". I el rector de Gósol s'ha mostrat tal com és, només començar: "Em sembla que ja us ho han dit tot".

Però no, els que s'aplegaven i omplien a vessar l'església de Sant Pere no ho havien sentit tot. Calia algú que recordés aquella església planera, a tocar, que representava Josep Maria Ballarín. La d'"El bon Déu dels bolets", tal com ha recordat Anglerill. "La del Déu que es va fer de carn i ossos per asseure's davant dels homes i rentar-los els peus". I aquí és on el rector de Gósol no ha pogut amagar les llàgrimes, ni la veu trencada.

Adéu al vicari

Ramon Anglerill ha recordat moltes coses de mossèn Ballarín. Com que potser va marxar de Queralt "amb tristesa", però va ser feliç d'anar a parar a Gósol, i de trobar "la pau". També ha destacat el paper de la seva inseparable Emília, i de com la seva companyia l'ha fet viure feliç durant tots aquests anys. "Ell s'ha apagat, però la seva llum continuarà brillant per sempre més", ha conclòs el rector de Gósol, que ja des d'ara troba a faltar el seu vicari.

Hi ha hagut molta espiritualitat, molt cristianisme en estat pur, al funeral de mossèn Ballarín. Però, tractant-se d'ell, també hi havia d'haver política. Bé, més que política, país. Molt de país. Ho mostraven les cares que s'hi aplegaven, d'àmbit nacional: el president, Carles Puigdemont; el

vicepresident, Oriol Junqueras; el conseller de Sanitat, Toni Comín; l'expresident Jordi Pujol; el portaveu de Democràcia i Llibertat al Congrés, Francesc Homs; i el diputat d'ERC a la cambra baixa Joan Capdevila.

*La sala de l'església de Santa Eulàlia de Berga plena de gom a gom durant el funeral de mossèn Ballarín
Foto: Carles Palacio*

També hi havia representació, i molta, de l'àmbit local, començant per l'alcaldesa de Berga, Montse Venturós, i els regidors de l'equip de govern de la CUP Oriol Camps, Francesc Ribera "Titot", Anna Alsina i Mònica Garcia. També hi eren els exalcaldes Jaume Farguell i Juli Gendrau, a més de regidors de CDC al consistori encapçalats per Antoni Biarnés. Tancaven la representació institucional l'alcalde de la Seu d'Urgell i diputat, Albert Batalla; el vicepresident de la Diputació de Barcelona, Dionís Guiteras; l'exalcaldesa de Guardiola de Berguedà i actual directora de l'Agència Catalana de Consum, Montserrat Ribera, i l'alcalde de Gironella i president del Consell Comarcal del Berguedà, David Font.

Càrrega de país

Poques persones, com Ballarín, són capaces d'aplegar tot l'espectre ideològic del país. Però ell n'era una. I és per això que el parlament del regidor Francesc Ribera ha transmès admiració i respecte. El "Titot" ha definit el capellà de Queralt com un "veí de prop", a més d'un "poeta", d'un "fabricant d'adagis i planys" i d'un "custodi d'esperances".

"Ser d'un lloc i saber que ets d'aquest lloc; allò que val és la consciència de no ser res, si no s'és poble", pronunciava Francesc Ribera davant d'una església en què, per un moment, les diverses maneres d'entendre l'església i la política de casa nostra han aparcat diferències per acomiadar algú molt estimat. "No tingueu por de Déu", es diu al recordatori del funeral. Ell mateix ho va dictar, pocs dies abans, i ho va fer acompanyar d'un senzill "a reveure". Al darrera, una verge de

Queralt envoltada d'orenetes, i amb aquella que li alateja damunt de la mà. Adéu, mossèn.

L'expresident Jordi Pujol i la seva dona, Marta Ferrusola, al funeral de mossèn Ballarín. Foto: Carles Palacio